

Martine van Zijl Langhout (38) werkt als wildlife dierenarts nabij het Krugerpark in Zuid-Afrika, waar ze onder meer neushoornstroperij te lijf gaat. Het werken met wilde dieren, midden in de jungle, heeft van haar een completer mens gemaakt: "Ik heb geleerd om te leven in harmonie met de natuur en te vertrouwen op wilde dieren, mijn intuïtie en mijn eigen fysieke kunnen."

“Dat ik dierenarts zou worden, stond eigenlijk al heel vroeg vast. Mijn hele jeugd zat ik tussen de paarden en koeien. Dierenarts worden in een gemengde praktijk leek me het mooiste dat er was. Als student diergeneeskunde liep ik stages in de meest uiteenlopende landen, naast Nederland deed ik dat in Zuid-Afrika, Thailand, Costa Rica, Kenia, Amerika en Kameroen. Dat was een bewuste keuze, omdat ik zo veel mogelijk ervaring wilde opdoen met wilde dieren. Ik werd manager van een gorilla conservation project in het westelijk laagland in het regenwoud van Gabon. Daar zette ik onder meer een gezondheidsprogramma op voor de lokale bevolking en de gorilla's. Hoewel dat een fantastische tijd was, begon het vak dierenarts toch weer te kriebelen. Toen ik in 2008 hoorde dat een allround praktijk bij het Kruger National Park, met 80 procent wildlife en 20 procent gezelschapsdieren, rund en paard, een wildlife dierenarts zocht, heb ik geen moment getwijfeld.

Wat mijn werk zo boeiend maakt, is dat elke dag weer anders is. Ik werk met allerlei Afrikaanse wilde diersoorten, waaronder leeuwen, olifanten, buffels, neushoorns, antilopen en struisvogels. Elke patiënt moet eerst verdoofd en gevangen worden en elke diersoort gedraagt zich anders. Anesthesie is een belangrijk onderdeel van dit vak. Het vinden van dieren in de bush is niet altijd even makkelijk. Daarom schiet ik vaak

‘Mijn werk heeft me een rijker mens gemaakt’

vanuit de helikopter of gebruik ik pijltjes met een zender om het dier makkelijker te kunnen vinden.

Het is een drukke praktijk en ik maak vaak lange dagen. Ik verricht de meest uiteenlopende werkzaamheden. Onlangs bracht ik een wilde giraffe onder anesthesie om een diepe wond aan zijn poot te behandelen, nam ik bloed af bij vier antilopen en vijftien buffels om op ziektes te testen voordat ze op transport gingen en ving ik een wilde sabelantilope om hem te behandelen voor teken en een bloedparasiet. Ook heb ik recent een wilde leeuw gevangen om een strik om zijn poot te verwijderen, twee neushoorns onthoort en een diepe wond gehecht bij een zebra.

Een van de meest bijzondere ervaringen vond begin dit jaar plaats toen we een broodmager en uitgedroogd neushoornkalfje vonden dat vier dagen oud, alleen in de bush liep. Ik heb hem opgetild en mee naar onze kliniek genomen. Hij dronk direct een fles leeg en heeft sindsdien geen fles overgeslagen. Een dag later werd zijn gestroopte moeder gevonden. Heel triest. Gelukkig is hij inmiddels zes maanden oud, weegt hij 150 kilo en is hij een kerngezond, blij neushoortje. We zijn dikke vrienden. Het is een groot voorrecht om zo'n uniek dier te zien opgroeien.

Helaas heeft mijn werk ook mindere kanten. Nog niet eerder werden er zo veel neushoorns gestroopt als op dit moment. Als wildlife dierenarts behandel ik gewonde neushoorns en zaag ik regelmatig de hoorns af om stroperij te voorkomen. Dit is niet pijnlijk, het is vergelijkbaar met het knippen van je nagels of je haar. Ook behandel ik vaak wilde dieren met

valstrikken om hun poten of nek. Als het ons lukt om het dier te vangen en de strik te verwijderen, heelt zo'n wond meestal direct. Als we hier niet in slagen, dan is zo'n dier ten dode opgeschreven. Verder besteed ik veel aandacht aan het geven van voorlichting en educatie. Elk gered dier is er één.

Leven in Afrika is minder vanzelfsprekend en voorspelbaar dan in Nederland. De mensen hier leven meer met de dag dan in Nederland. Toch zou ik heel goed ooit kunnen terugkeren. Het leven is weliswaar totaal anders, maar ik geniet altijd erg van de Nederlandse gezelligheid als ik terug ben. Ik ga minimaal twee keer per jaar naar Nederland en hou veel contact met familie en vrienden. Dat is fantastisch. Ook komen er mensen langs in Zuid-Afrika en zijn Skype en internet natuurlijk een uitkomst. Wat mij opvalt is dat Zuid-Afrika een hoog

gebieden met beperkte middelen. Ik verwacht dat het vak wildlife dierenarts in de toekomst steeds belangrijker zal worden. Door de sterk groeiende humane wereldbevolking nemen de gevaren van zoönotische ziektes zoals avian influenza en rabiës hand over hand toe en wordt de urgentie van wildlife conservation almaar groter.

Mijn werk heeft me een rijker mens gemaakt. Toen ik in het regenwoud van Gabon woonde, heb ik geleerd om te leven in harmonie met de natuur en te vertrouwen op wilde dieren, mijn intuïtie en eigen fysieke kunnen. Uit dat vertrouwen kan ik nog altijd dagelijks putten. Op moeilijke momenten heb ik dat echt nodig gehad. Zo was mijn eerste Zuid-Afrikaanse baan in een klein, geïsoleerd dorpje in de bush, waar racisme nog volop aanwezig was. Dat was allesbehalve makkelijk. Maar in mijn volgende baan

‘Ik verwacht dat het vak wildlife dierenarts in de toekomst steeds belangrijker wordt’

medisch en veterinair niveau kent. Ook hebben medici, universiteiten en laboratoria een westerse aanpak die gelijk is aan de Nederlandse. Een groot verschil is dat artsen en dierenartsen hier vaker te maken hebben met besmettelijke ziektes, zoals rabiës, tuberculose, hiv/aids, monden klauwzeer en Rift Valley Fever, die in Europa minder of niet voorkomen. Daarbij werken medici vaak in afgelegen

kreeg ik het hier erg naar mijn zin. Zuid-Afrika is een prachtig land en ik geniet van de ruimte, de natuur en de mensen. Door de vele internationale studenten die met me meelopen, kan ik nu reizen door thuis te blijven. We hebben soms wel meer dan tien nationaliteiten in een cursus, zoals Japanners, Iraniërs, Nigerianen en Australiërs. Dat is een geweldige verrijking.